

Срібний В. Ю.

здобувач вищої освіти 3 курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

Кіяниця В. М.

старший викладач кафедри
кримінального процесу та стратегічних
розслідувань Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНІ ПІДСТАВИ І ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Закриття кримінального провадження є важливою процедурою в правовій системі, спрямованою на ефективне врегулювання справи відповідно до закону. Згідно зі ст. 283 Кримінального процесуального кодексу України (далі КПК України), однією з форм закінчення досудового розслідування у кримінальній справі є саме закриття кримінального провадження.

Законодавство визначає низку обставин, за яких може бути прийняте рішення про закриття кримінального провадження, зокрема відсутність події кримінального правопорушення, відсутність в діянні складу кримінального правопорушення або недостатність доказів для доведення вини особи в суді. Також серед підстав для закриття можуть бути смерть підозрюваного чи обвинуваченого, набрання чинності закону, яким скасована кримінальна відповідальність за вчинене діяння, або не відновлення строку досудового розслідування [1, с. 47].

Важливо також враховувати рішення суду щодо закриття кримінального провадження з підстав, передбачених частиною другою ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України. Це може включати звільнення особи від кримінальної відповідальності, відмову прокурора від підтримання державного обвинувачення або досягнення податкового компромісу у справах, пов'язаних з податковими зобов'язаннями [3, с. 8].

Закриття кримінального провадження є важливим етапом у забезпеченні справедливості та виконанні принципів законності та правосуддя. Вирішення справи шляхом закриття кримінального провадження повинно ґрунтуватися на дотриманні всіх процесуальних норм і враховувати інтереси всіх сторін у справі.

Закриття кримінального провадження стосовно юридичної особи є

важливою процедурою в правозахисній системі, оскільки вона регулює дії та відповідальність організацій перед законом. Відповідно до ч. 3 ст. 284 КПК України, провадження стосовно юридичної особи може бути закрито у певних випадках [4, с. 15].

Один з таких випадків – встановлення відсутності підстав для застосування до неї заходів кримінально-правового характеру. Це означає, що відсутність достатніх доказів чи недостатність обґрунтування вини юридичної особи може послужити підставою для закриття провадження. Також, закриття кримінального провадження стосовно юридичної особи може настати в разі закриття кримінального провадження або ухвалення виправдувального вироку щодо уповноваженої особи юридичної особи. Це вказує на те, що вирішальну роль у прийнятті рішення про закриття провадження може відігравати вирок суду або рішення прокурора щодо окремих осіб, які представляють інтереси юридичної особи [1, с. 26].

Процедура закриття кримінального провадження проводиться з дотриманням встановленого порядку. Слідчим або прокурором приймається постанова про закриття кримінального провадження, яка може бути оскаржена в порядку, визначеному КПК України [2, с. 35].

Крім того, важливою складовою процедури закриття є повідомлення сторонам про прийняте рішення. Копія постанови про закриття кримінального провадження надсилається заінтересованим особам, зокрема заявникам, потерпілим, прокурору та іншим учасникам провадження. Це забезпечує дотримання принципу відкритості та можливість оскарження прийнятого рішення.

У відповідності до положень КПК України, суд у разі виявлення під час судового розгляду обставин, передбачених пунктами 1 і 2 частини 1 статті 284 КПК України, зобов'язаний ухвалити виправдувальний вирок (частина 7 статті 284 КПК України). Це вказує на те, що суд повинен врахувати всі надані докази та аргументи та прийняти рішення відповідно до закону.

У випадках, коли під час судового провадження виявляються обставини, передбачені пунктами 5, 6, 7, 8, 9, 9-1 частини 1 статті 284 КПК України, а також у випадку, передбаченому пунктами 2, 3 частини 2 статті 284 КПК України, суд приймає ухвалу про закриття кримінального провадження (ч. 7 ст. 284 КПК України). Це означає, що суд враховує всі обставини справи та приймає рішення про закриття провадження, якщо це виправдано законом і наявною доказовою базою. Варто зазначити, що закриття кримінального провадження або ухвалення вироку з підстави, передбаченої пунктом 1 частини 2 статті 284 КПК України, не допускається у випадку, якщо підозрюваний або обвинувачений проти цього заперечує. В такому випадку кримінальне провадження продовжується відповідно до загального порядку, передбаченого КПК України (ч. 8 ст. 284) [3, с. 26].

Також, якщо підозрюваний або обвинувачений заперечує проти закриття кримінального провадження або ухвалення вироку на підставі його

звільнення від кримінальної відповідальності, то в цьому випадку кримінальне провадження також продовжується відповідно до загального порядку, передбаченого КПК України.

Отже, закриття кримінального провадження відіграє ключову роль у забезпеченні справедливості та виконанні принципів законності в правовій системі. Під час судового розгляду суд зобов'язаний ухвалити виправдувальний вирок у разі виявлення певних обставин, передбачених законом. Також суд приймає ухвалу про закриття кримінального провадження, якщо обставини справи виправдовують це рішення, враховуючи всі законні аргументи та докази.

1. Гуртієва, Людмила Миколаївна. Закриття кримінального провадження в стадії підготовчого провадження (за деякими підставами). Кримінальна юстиція сучасної України: виклики та перспективи 2021. С. 185-191.

2. Літвінова, І. Ф., Кісільова Т. І. Підстави та процесуальний порядок закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування. Вектор, 2020. С. 37

3. Павич, Х. М. Закриття кримінального провадження судом першої інстанції. Львів, 2017. С. 42.

4. Рось, А. В. Закриття кримінального провадження: проблеми правової регламентації. 2018 С. 42.

Спицька А. О.

здобувач вищої освіти 3-го курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Телійчук В. Г.

професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник, доцент

**ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ
ЯК СПОСІБ ВИЯВЛЕННЯ ОСІБ СХИЛЬНИХ ДО ВЧИНЕННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ**

Оперативно-розшукове прогнозування в сучасному світі відіграє надзвичайно важливу роль у роботі правоохоронних органів. Це складна та відповідальна діяльність, яка ґрунтується на науковому аналізі ймовірних